

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

LLIBRERÍA ESPANYOLA

DE

I. LOPEZ, EDITOR.

Carrer Ample, 26,

y Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA.

Lo Noy de la Mare se deixarà veurer
cada semana.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

BARCELONA. PORTAT Á CASA.

Trimestre. 6 ralets.

FORA DE BARCELONA, FRANCH DE PORT.

Trimestre. 6 ralets.

Un número suelto, 4 cuartos.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ,

Carrer Ample, 26, llibreria.

LO NOY DE LA MARE.

LA BRUIXA.

Apesar de tots los sermons que los filosops predican per convèncer de que lo món segueix dócilment la marxa del progrés, los fets demóstran que la humanitat, en conta de anar endavant, va enderrera com los cranchs, de modo que no es lo de demà millor que lo de avuy, sino que lo de avuy es pitjor y més petit que lo de ahí.

Altres sabis, referintse especialment á la rassa humana, han fet notar que los ossos dels megateris y elefants anteriors al diluvi, eran de més grossas proporcions que los dels homens més desarrollats de la nostra época, com també que la estatura de Goliath y Samsó ecesidia en molt de la dels xicots que van á estudi, y de aquí conclouhen que es un fet fora de dupte el de que degenerem y 'ns empetitim dia per dia.

Tal hi ha que presenta per proba d'aquet fet la disminució de la talla de la quinta, tal la observació dels raquítics pollos que 's passejjan per las flors y tal la pérdua constant y no interrompuda de las antigas institucions.

Nosaltres, que per avuy som partidaris del mateix sistema, nos contenterem ab demostrar la decadencia del tipo, carrera, ofici ó professió (diguinlhi com vullgan) coneguda ab lo nom que encabessa aquest article.

No 'ns remontarém per aixó al bressol oriental y romántich de las bruixas que nasqueren allà en Persia, rodejadas de glassas y

perfums; ni sisquera portarém á colació los fets remarcables de las Urgandas y Morganas que 's codejaban y protegian als més alts reys y cavallers y princeps.

Bastará per lo nostre propòsit, establir comparació entre la bruixa de cent anys arrera y la de avuy, que 'ls dich que se semblan menos que un ou á una castanya.

A la velluria, las bruixas eran personas importants, per tothom respectadas ó temudas. No feya gayre que havian perdut lo dó de tornarse jóvens á sa voluntat, y per aquet motiu, sens dupte, eran totas ellas vellas y lletjas hasta causar espant.

Generalment no 's ficavan ab ningú y cuidavan mes dels propis gustos que dels del próxim. Alguna que altra vegada proporcionavan filtres á las damas pera cautivar los cavallers, ó á aquets pera ferse voler de las damas; otras llegian en lo libre del destino y pronosticavan lo futur; pero poch.

Lo mes freqüent era que en forsa del pacte que tenian fet ab lo dimoni (Dèu nos en quart) donavan balls totas las nits dels disaptes, ab millor música que Euterpe y més brometa que 'l Prado catalan. No se estilavan llavors encara los rigodons y llanseros; pero en cambi se hi feya petar cada minuet y cada vals que daba goig mirarho.

Lo tracte ab los senyors del infern las feya tenir mal geni, de modo que, privadas de fer lo bè, sols trobavan gust ab danyar tant quant podian.

Ullprenian las criaturas, sentlas morir de barretas ó verola; las enmatsinavan traidora-

ment entrant de nit á la casa per la ximeneya y picántlos hi lo llombrigo ab una agulla endemoniada, que 'ls hi dava febres, ó enfits, ó sarampió; y fins á los grans y forts feyan tremolar, perque no eran pocas las vegadas que per mala voluntat de la bruixa no havia tornat en Pau de la guerra, ó en Pere havia mort de una ensulsiada en la pedrera.

Malehian los termes, sent que sobre ells caigués pedregada seca, ó hi passés un mal vent, ó s'omplissen de orugas y llagosta. Los rector, pera destruir lo malefici, llansavan á cargass l'aygua benehita y gastavan á dotzenas los salpessers; pero res lograven. Las cullitas se perdian, los arbres se assecavan, y tots los remats se veyan atacats del brom.

En aquell temps felís, la bruixa no vivia en poblat. Sa habitació era, ó bè una torra arruinada de antigas fortificacions; ó bè (y aixó encara infundia mes respecte) una cova perduda en la montanya vehina. Allí passava la vida, sense menjar, segons uns, ó alimentantse de herbas, segons altres; y no podia ser de altre manera, per mes que alguns descreguts fessen reparar que la viram ab mes freqüència embruixada eran las gallinas y pollastres que desapareixian dels galliners.

Allí vivia, com dihem, fins que la 'n treyan los arquers del Prebost ó los agutsils de la Inquisició, ab la santa intenció de darlhi més ferma y segura morada.

Llavors era quant comensava la part més poetica é interesant de la bruixa, bastant per sí sola no ferlhi desitjar los triunfos de las edats passadas.

Posada sota las grapas del tribunal civil ó eclesiástich, ja era victoriosament portada per los carrers á cavall, vestida de plomas sobre la nua carn y coronada ab una mitra de paper pintat, ja se l' hi cubrian las espatillas ab un manto de púrpura, que aumentava de color en lo tránsit, ja l' hi aixecavan un pedestal de llenya seca, de ahont se desprenia lo viu resplandor de sas hassanyas, entre lo espés fum de son renom.

¡Alló era un gust! Lo acabament de la bruixa era un dia de festa per lo vehinat, y sa memoria durava tres dias, com la del porch.

Ara no. Res de aixó; res de poesia.

La bruixa es una dona vulgar que os pasará pèl costat sense que la coneguen. Ha deixat las llargas tocas y vesteix jipó y faldilla com qualsevol dona honrada.

Son parlar en públich no t' res de particular. Fins se baralla ab las vehinas per si ha de pagar la corda ó posar llantia á la escala.

Viu á la primera casa que trova, sent barata y de pis baix (per atenció als que la visitan) y de aquí que no estigui en barris céntrichs, sino en los del arrabal, y per lo comú en un carreró que no 's passa.

Aixó no vol dir que dintre de casa no pretengui conservar lo misteriós aparato y gloriosos recorts de sos passats. Té gat negre, ciris verts y cap de mort. Conserva com á número màgich lo set, y dóna importancia als cabells pera sas traficás; pero may está á la altura que avans.

La bruixa se ha ferit de mort desde que ha dat entrada en la cábala al art de *fer las cartas*.

Tota la seva ciencia se reduceix á dir la bona ventura, resar los responsos, proporcionar miljas llimonas ab set agullas de cap y véndrer polvos de segueix.

Té bastant nom, y no l' hi falta qui la escolla y qui la paga.

Alguns tontos sostenen que encara vola á cavall de una escombra, que roba noys per ferne greix per los carrils, y que arrenca las dents als morts del cementiri; pero, créguint-me, res de aixó es veritat.

Son verdader ofici, apart del de embaucar als ximplés, es fer de segona y de tercera, de estafar y robar tot lo que pót, y de encubrir totas las malesas de sos parents y coneguts.

Per aquet motiu es que son fi es de lo més desastrós y ordinari. Un municipal la agafa, la porta á Casa de la Ciutat, de aquí á la presó y al cap de un any la trasladan á la Galera, ahont la fan teixir ó fer milja.

¡Quina diferencia entre véurers allí menjada per lo fástich, y la noble foguera que consumia las arrugadas carns de las de antany!

Los hi dich que fa fástich contemplar com tot dejenera y se 'n va á la pifia. Avuy encara existeix un rebrech de bruixa; demà ja ni de ella 's conservará memoria; perque cuidarán de ofegarla sos legítims successors, los esperitistas.

L' AVI.

A LA MAR:

¡Tanta calor, acalora!
L' anar á mar ja s' atansa,
Pero avans, estensa mar,
Escóltam quatre paraulas.

Mira mar: jo no 't maltracto,
Ab aixó tu no 'm maltractias,
Que ja deus saber alló
De amor ab amor se paga.

Jo 't poso entre 'l secso bell,
Que no tothom t' hi don' plassa,
Pero jo crech que ets famella
Perqué 't trobo molt *salada*,
Y dich sempre que per sal,
La mar y noyas ab gracia.
Per só que crech que ets famella,
May en tu ving ab *carbassas*,
Que com no vull que me 'n donguian
Donarlas tampoch m' agrada.

Jo no soch com mólts que diuhen
Que *bramas*; no 't faig tant asa,
Avans bè crech que rugeixes
Puig com la lleona ets *brava*.

Ja que tanta atenció 't guardo
Guardan tu per mí, *salada*.

Jo may me fico en ningú;
Si en tu 'm fico, no t' exaltias,
Que no es per batxillejar,
Es per donarte *abrassadas*.

Ab aixó, ¡ves si t' aprecio,
Humida y movable patria
Dels bacallans y dels congres
Peixopalos y arengadas!

¿Cóm no estimarte, si 'ns dónas
Adornos per las alhajas;
Corals per los collarets,
Perlas per las arrecadas?

¿Si en tu son vius fins los *llusos*,
Y 's bellugan las castanyas,
Y lo bacallá está gras,
Y 'ls *cranchs* progressan, avansan?

¿Si en tu 's trovan *banchs de terra*,
Quan en la terra son d' *aigua*?

¿Si quan tu *rissarte* vols,
Cap perruquer te fa falta?

¿Si Vénus, de ta brumera
Nasqué mare de las macas?

¿Qué vols mes, mirall del cel,
Que 't dignia que mes t' agradia?

¿Si pòts conèixer que 't vull,
Perque te 'm portas ingrata

Mostrantem sempre tant *freda*
Com si no tinguessias ánima?

¿Per qué deixas que tas onas
Me cargolian devegadas,

Fentme passar *amarguras*
Per las arenas amargas?

¿Per qué quan fa vent t' irritas
Y deixas la teva *calma*,

Y t' enfilas, y t' enfilas,
Y no deixas que jo 'm banyia?

¿Perqué permets que 'ls taurons
Se 'ns acostian á las platxas,

Ab sos set renglas de dents,
Y per cert cap de corcada,

Y 'ns fassian servir á naltres
De platillo del seu ápat?

Ja que tant t' estimo, mar,
Bressolam demunt tas aigüas,
No m' ensenyias los misteris
Que passen en tas entranyas,
Deixam péndrer banyas ab pau
En ta banyera tan vasta,
No 'm fassias lo paper *fret*
Quan vinga á darte *abrassadas*,
Y fes tu que los taurons
Toquian, no 'l dos, lo *seixanta*.

L' ONCLE.

Hem rebut en la redacció un tomo d' articles que ab lo títol de «Cualquier cosa» ha publicat Tinillo, redactor de «La Gaceta universal.» Lo títol de l' obra no es del tot propi, donchs que no hi ha un sol d' aquells articles que mereixia 'l nom de *qualsevol cosa*. Jo ja ho veig: l' autor que escriu en pseudónim sols per modestia, ha volgut ser modest també en lo nom de la col·lecció que recomaném á nostres lectors.

* * *

No hi ha pas necessitat d' anar al Pacífich per contemplar nostra esquadra devant del Callao, pues que en la tenda del carrer de Escudellers «A las bellas artes» está esposat un quadro al oli del Sr. Casals, que es lo que hi ha que véurer.

* * *

Veyent la calma ab que s' empedran los carrers de la Ciutat y del Bisbe y la plassa de Sant Jaume, molta gent que 's veu obligada á passarhi pregunta si hi ha alguna *rifa dels desempedrats*. Nosaltres podem contestar sols, que si d' acás hi es, no déu estar autorisada y 'ls billets se venen per sota má.

* * *

Un advocat va defensar á un acusat d' estafa, y treynt lliure al seu client, li digné:
—Ja 'n pot fer d' estafas, que de totas lo treuré de la mateixa manera.

—¿M' ho assegura?

—Si, senyor, contestá l' advocat sens dup-te, perque l' altre li pagués lo compte que li presentaba.

—¡Ca, ca! va dir lo client, no volguent admétrer lo compte; no li pago res, y vosté 's cuidará de treürem lliure d' aquesta altra estafa.

FÁBULA DEL NOY.

A en Pep varen ficar á la presó
Perque 's diu si va fé una mala acció.
Y per sortir lliurat

Va gastar tant, que fins quedá endeutat:

En est temps, LAS ACCIONS,
¡Mare de Deu si 'n costan de pinyons!

LO MESTRE.

PLAGAS DE BARCELONA!

Dr. Labielle

A LAS ITALIANAS Y ALS ITALIANS.

Fillas d' Italia l' hermosa,
Que oferiu las mans y cors
A tot jove que 's proposa
Per la llibertat preciosa
De la patria guanyar llors,

L' enhorabona, italianas,
Rebeu, que m' heu engrescat
Ab las ofertas galanas,
Pus coneix que teniu ganas
D' adquirir la llibertat.

¡No vos dormiu á la palla,
Italians, de cap manera!
¡Correu tots á la batalla,
Que no espanta la metralla
Quan premi tant gran se espera!

¡Venceu, venceu, italians!
 ¡Porteuvos com á valents!
 Després tindreu cors y mans.
 ¡No hi haurán prous capellans
 Pera fer tants casaments!

¡Aneu tots á adquirir gloria!
¡Arméune gran rebombori!

¡Omplíune de fets l' historia!
 ¡Doneu lo crit de ¡victoria!!
 De ¡victoria! y de ¡¡casori!!

¡Las enseñas italianas,
Despleguen y ompliu de llors,
Perque las vostras germanas
Se desesperan de ganas
De que sortiu vencedors!

Lo cusí.

Lo barítono del teatro de la Zarzuela, tot representant «En las astas del toro,» ab l'espasa va punxar al pobre que feya de toro. ¡Aixó es saberse posar en situació! Ja poden anar alerta 'ls comparsas lo dia en que 's representi alguna *peleya*, si 'l barítono entra en acció.

* * *

Diu *La Corona* que 'l mestre Vilanova, restablert en sa salut, dóna lliçons com feya avans. No podem desitjarli mes sino que Dèu lo conservi tot lo temps necessari per tréurer tants professors com ha tret.

* * *

—¿Ha vist l'obra que he publicat?
—Sí, senyor, sí; per demunt. Es bonica.
—¿Va parar la atenció en aquell episodi de...
—¿No li dich que sols la vaig véurer *per demunt*? ¡Bona enquadernació!

* * *

—¿Qué no ho sab, D. Gregori?
—¿Qué?
—Que fa molta calor.
—¡Aquesta sí que es fresca!
—Donchs jo li dich que es calenta.

* * *

—¿Sab, senyora Quima, que las pussas no 'm deixan viurer?
—¡Ay, filla! ara m'acaban de donar un remey. ¿Si 'l vol probar?
—¿Per esterminalas? Diguimel' y Dèu l'hi paguia.
—Diu qu' es una cosa segura. Crémilshi 'l menjar.

EPÍGRAMAS.

—Don Joan diu que sab francés, Inglés, rus y grech. ¡Quin cap!
—Cert: de cada llengua sab Dugas paraulas ó tres.

—Vaja, noy, que ets un perdut;
Sempre «¿tens una pesseta?»
Y vius ab l'esquena dreta.
—Es fals: ¡si sò jeperut!

EPITAFI.

¡Aqui jau una tossuda
Que l'ánima entregá á Dèu!
No sé si Dèu li ha volguda.

Un senyor que estava guaytant la tenda de tabacos del passatge de Colon, preguntá á un que tenia al seu costat:

—¿Qué li sembla de tot aixó?

—¿Qué vol que li diguia? contestá l'interpelat. Me sembla que tot se 'n anirá en fum.

* * *

Un menestral que entrá en la tenda de tabacos, preguntá 'l préu d' un puro que li va semblar hò.

—Val vuit rals, li digué l'espendedor.

—Ja se 'l pòt quedar, contestá 'l menestral. ¡Jo 'm creya que ab lo desestanch s'abaixaria 'l préu dels cigarros, y veig que s'ha pujat notablement!

* * *

Ara per fer dormir á las criaturas, algunas mares, las han donadas en cantar:

¿Qué li darem á lo noy de la mare?
¿Qué li darem que li sápigá bó?
Pansas, y figas, y nous, y olivas,
Mel, y mató y molts suscriptors.

CANSONETAS.

Lo sol las flors seca, Rosa,
Jo sò una flor, tú 'l sol n'ets.
Per sò d'ensá que ab tu parlo
Diuhén que 'm troban tant sech.

¡La Roseta n' está trista!
¡Tot lo dia está plorosa!
¡Estimava á un gosset blanch
Que avuy li han donat la bola!

¡Son tos ulls dos sols y 't pensas
Que vindrán ratas pinyadas!
¿No sabs que ellas del sol fugen?
Vamos: deixa estar la canya.

¡Qué te 'n diria de cosas,
Hermosa, salada nena,
Sino que me 'n tinch d'anar
A arreglar la cadarnera!

Lo cusí.

SÍMILS ESTIUENCHS.

¿En qué se semblan los estius á las penas?
—En que fan los dias llarchs.
¿En qué se sembla 'l sol d'estiu á un negoci quant surt mal?

—En que crema.

¿En qué se semblan los senyors richs en estiu al campaner de la Catedral?

—En que van á la torre.

¿En qué se semblan los nadadors als gossos ensenyats?

—En que fan lo mort.

¿En qué se semblan los nadadors dolents als estudiants idem?

—En que se 'n portan carbassas.

¿En qué se sembla un quant surt del mar á un assassino pres?

—En que está ben fresch.

ENDEVINALLA.

En lo próxim número donarem la sol-lució.

Sol-lució á las xaradetas del número anterior.

I. Mar-ca.—II. Pa-gat.

Solució al refrá il-lustrat.

Vestiu un bastó y vos semblará un senyor.

Sol-lució al geroglífich.

La sanch sense foch bull.

XARADETAS.

I.

Es vocal la *prima*;
Dos, es consonant
Per mes que ella duplia;
Lo *tot* du á caball.

II.

Es un arbre gran la *prima*,
Que dóna un fruit molt petit.
Pel *dos* se passa neguit.
Ab un *tot* de vi d'estima
Pòt posarse un, divertit.

REFRÁ IL-LUSTRAT.

En lo próxim número donarem las sol-lucions.

E. R.—Ignocent Lopez.

Barcelona. 1866.—Imprenta de Narcís Ramirez y Companyia
Pasatge de Escudillers, número 4.